

Työhyvinvointihaastattelu henkilökohtaisille avustajille

Sosionomiopiskelija Anni Suutari
Saimaan ammattikorkeakoulu

Haastattelun taustaa

- * Henkilökohtaisille avustajille tarkoitettu työhyvinvointihaastattelu toteutettiin loka-marraskuun aikana 2017
- * Haastattelun tarkoituksena oli selvittää avustajien kokemuksia heidän työhyvinvoinnistaan ja siihen vaikuttavista eri tekijöistä (esim. työpaikan ilmapiiriin ja työturvallisuuteen vaikuttavat tekijät)
- * Työhyvinvointihaastatteluun osallistui 8 vapaaehtoista avustajaa
- * Haastateltavista 4 työskentelee Lappeenrannan alueella ja toiset 4 Imatran/Ruokolahden alueella.

Perustietoja

- * Avustajilla oli hyvin erilaisia työ- ja koulutustaustoja, mm. lähihoitaja, sairaanhoitaja, laitos- ja puhdistusalojen perustutkinto, puuseppä..
- * Työkokemusta avustajana työskentelemisestä haastateltavilla oli keskimäärin 3-5vuotta
- * Viikoittainen tuntimäärä vaihteli 26-40h/vk välillä
- * Puolella avustajista oli tällä hetkellä yksi työnantaja ja puolella kaksi tai useampi
- * Suurin osa kertoi työnkuvansa olevan pitkälti kotona arjessa avustamista (ruoanlaitto, siivous, kauppakäynnit, suihku/wc-avut tarvittaessa).

Avustajan työssä..

Hyvää:

- * Työskentely kotiympäristössä
- * Saa tehdä työn rauhassa, olla oikeasti läsnä (= ei tarvitse olla kiireellä menossa seuraavaan paikkaan kuten esim. lähihoitajan työssä)
- * Onnistumisen ilot, jos saa esim. motivoitua työnantajan osallistumaan johonkin, mikä edistää hänen hyvinvointiaan.

Huonoa:

- * Työkavereiden puute
- * Työnkuva suppea, rutiininomaista
- * Fyysinen rasittavuus
- * Joskus vaikeus tulkita työnantajan tarpeita.

Avustajan ja työnantajan välinen vuorovaikutus

- * Yleisesti ottaen avustajat kokivat vuorovaikutuksen työnantajansa kanssa hyväksi ja toimivaksi
- * Molemminpuolinen luottamus nähtiin tärkeänä tekijänä vuorovaikutuksen kannalta
- * Toimivan vuorovaikutuksen esimerkkinä kyky joustaa; esim. työskentelytapoja voidaan kehittää työnantajan kanssa, jotta työ olisi entistä sujuvampaa
- * Viimekädessä työnantaja kuitenkin päättää, kuinka hän toivoo työn tehtävän. Osalla haastateltavista oli myös kokemuksia työnantajista, jotka eivät voineet tai halunneet nähdä mitään muuta tapaa tehdä jotain työtehtävää.

Työpaikan ilmapiiri

- * Vuorovaikutuksen lisäksi ilmapiiri koettiin työpaikoilla hyvänä
- * Haastateltavat kertoivat pystyvänsä vaikuttamaan ilmapiiriin omalla käytöksellään ja asennoitumisellaan
  - > Jos tulee pirteänä ja positiivisella asenteella töihin, pirteys useimmiten tarttuu myös toiseen ihmiseen
- * Toisaalta kokemusta oli esim. siitäkin, että joskus joutuu vähän varomaan sanojaan. Työnantaja saattaa teettää ikäviä hommia tahallaan (ei muulloin teettäisi), jos on jo valmiiksi huonolla tuulella eikä ole samaa mieltä avustajan kanssa jostain asiasta.

Koetko työsi tärkeänä? Saatko kiitosta työstäsi?

- * ”Kyllä, koen tekeväni tärkeää työtä”
- * ”Työnantajallani ei ole juurikaan läheisiä ja avustajana olen hänen läheisin, ehkä tärkein ihmiskontaktinsa. ”
- * ”Kiitoksen kuuleminen lämmittää mieltä.”
- * ”Ne on ne pienet valopilkut; Jos saan motivoitua työnantajani lähtemään vaikkapa ulkoilemaan ja ulkoilun jälkeen työnantaja on ollutkin selvästi mielissään asiasta. Se on se kiitos. 😊 ”
- * ”Jos avustajan työhön olisi ns. virallinen koulutus, se voisi lisätä työn arvostusta.” (Tuore tieto: Tutkinnollinen koulutus on tulossa vihdoinkin toteutukseen!).

Työympäristö & turvallisuus

- * Työympäristö nähtiin suurimmaksi osaksi turvallisena.
- * Negatiivisia, korjattavia asioita olivat mm. vanhan talon vaarallisesti asennetut sähkökytkennät, työnantajan tupakointi sisätiloissa (ei tosin avustajan ollessa paikalla), sekä työnantajan vastahakoisuus käyttää tarvittaessa apuvälineitä (vastahakoisuudellaan vaarantaa oman turvallisuutensa ja välillä myös avustajan turvallisuuden)
- * Osassa työpaikkoja oli puutteita apuvälineistä. Tarpeen olisivat esim. sähkösätky ja nostolaite.

Vertaistuen merkitys ja työssäjaksaminen

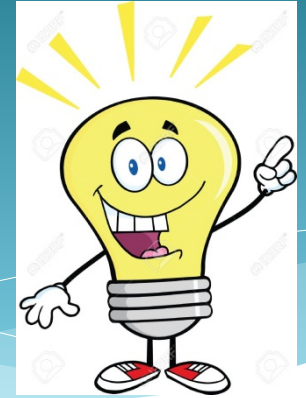
- * Haastateltavista avustajista noin puolet piti vertaistukea tärkeänä tekijänä työssä jaksamisen kannalta
- * Avustajan työ on melko yksinäistä, kun työkavereita ei ole:
  - ” Vaikka pidänkin yksintyöskentelystä, kaipaankin silti työyhteisöä.”
  - ” Toisaalta, harvemmin tähän työhön kai kukaan sellainen hakeutuu, joka ei halua/osaa työskennellä yksin.”
  - ” Facebookissa on avustajien oma ryhmä, jossa pääsee puhumaan halutessaan suunsa puhtaaksi. Mutta asiat eivät siellä tunnu johtavan mihinkään = tuntuu turhalta. Toivoisinkin työnohjausta, eli niin verkkokeskustelussa kuin vertaistapaamissakin olisi ainakin välillä joku täysin ulkopuolinen henkilö (ammattilainen) ohjaamassa keskustelua.”
- * Avustajista osa kertoi joskus tunteneensa olevansa yksin työasioiden kanssa, esimerkiksi tunteiden purkaminen on tuntunut vaikealta. Hankaliin tilanteisiin on kuitenkin saanut hyvin apua ja vinkkejä Henkasta.

Työkyky ja työhyvinvointi

- * Avustajia pyydettiin arvioimaan omaa kokonaisvaltaista työkykyään asteikolla 1-10 (1 huonoin ja 10 paras mahdollinen). Työkyvyn keskiarvoksi 8 haastateltavan arvioista tuli 7,1.
- * Lisäksi pyydettiin mainitsemaan yleisesti mielestään kolme tärkeintä työhyvinvointiin vaikuttavaa tekijää. Alla listattuna tärkeimpinä pidettyjä asioita:
  - työilmapiiri
  - henkilökemiat
  - avoimuus keskustella
  - oma terveys
  - työergonomia.

Kehittämisehdotuksia

- * Haastattelun lopussa avustajilla oli mahdollisuus vapaaseen sanaan. Lisäksi tiedusteltiin, olisiko avustajilla halukkuutta osallistua Tyky-päiviin, jos sellaisia järjestettäisiin. Tyky-päivät ja esimerkiksi pikkujoulut saivat kannatusta.
- * ”Tyky olis kiva, pääsisi siinä ohessa tutustumaan toisiinkin avustajiin.”
- * ”Toivon, että vertaistapaamiset pysyvät jatkossakin.”
- * ”Olisikohan mitään mahdollisuuksia saada liikuntaseteleitä muutama kappale vuodessa? Saattaisi motivoida työntekijöitä liikkumaan ja edistäisi näin heidän hyvinvointiaan.”
- * ”Työterveyshuolto voisi olla sujuvampi.”
- * ”Avustajan toimenkuva hyvin laaja, toivoisin jotain selkeytystä. Esim. raja joidenkin työtehtävien välillä on hyvin häilyvä.”
- * ”Lisäkoulutusta ergonomiasta.”

Kiitos!

